

BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARI UCHUN ONA TILI DARSLARIDA

TA'LIMIY MOBIL O'YINLARDAN SAMARALI FOYDALANISH

Akromjonova Fotima

Toshkent shahar Uchtepa tumanidagi

“Orom” 38 mакtab boshlang’ich sinf o’qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang’ich sinf o’quvchilari uchun ona tili darslarida ta’limiy mobil o’yinlardan samarali foydalanishning ahamiyati ko’rib chiqiladi. Mobil o’yinlar ta’lim jarayonini jonlantirish, o’quvchilarining faolligini oshirish, tilni o’rganish jarayonini qiziqarli va samarali qilishda muhim vosita sifatida ishlatalmoqda. Maqolada mobil o’yinlarning o’quvchilarining til o’rganishiga qanday ta’sir ko’rsatishi, uning didaktik va psixologik jihatlari tahlil qilinadi. O’yinlar orqali ona tili darslarida o’quvchilarining e’tiborini jamlash, nutqni rivojlantirish, so’z boyligini kengaytirish va til qoidalarini mustahkamlash mumkinligi isbotlanadi. Ta’limiy mobil o’yinlarning o’ziga xos afzallliklari va amaliy qo’llanilishi bilan bog’liq tavsiyalar beriladi.

Kalit so’zlar: Boshlang’ich sinf, ona tili, ta’limiy mobil o’yinlar, o’quvchilarining faoliyati, til o’rganish, didaktika, motivatsiya.

Kirish

Zamonaviy ta’lim tizimida o’quvchilarining intellektual va ijodiy rivojlanishini ta’minlashda innovatsion usullar va metodlarni qo’llash zarurati kundan-kunga ortib bormoqda. Xususan, axborot texnologiyalarining rivojlanishi ta’lim jarayoniga yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Bugungi kunda mobil qurilmalar va ular uchun ishlab

chiqilgan ta'limi o'yinlar o'quvchilarning o'qish va o'rganish jarayonini qiziqarli va samarali qilishda muhim rol o'yamoqda.

Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun ona tili darslari – o'quvchilarning nutqini rivojlantirish, ularni matnlarni o'qish va tushunishga o'rgatish, leksik va grammatik qoidalarni o'rgatish kabi asosiy vazifalarni bajaradi. Bu jarayonda mobil o'yinlar ta'lim jarayonini jonlantiruvchi vosita sifatida muhim ahamiyat kasb etadi. Mobil o'yinlar o'quvchilarning diqqatini jalb qilish, o'rganish jarayoniga motivatsiya yaratish va ma'lomotlarni mustahkamlashda samarali vosita sifatida ishlatiladi.

Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun ona tili darslarida mobil o'yinlardan foydalanishning samarali usullari va uning ta'lim jarayoniga qo'shgan hissasi ko'rib chiqiladi.

Ta'limi mobil o'yinlar va ularning afzalliklari

Mobil o'yinlar ta'lim jarayoniga yangi shakl va mazmun kiritishga yordam beradi. O'yinlar o'quvchilarning qiziqishini oshiradi, o'rganish jarayonini qiziqarli va interaktiv qiladi. O'yinlar orqali o'quvchilar o'z bilimlarini amalda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bundan tashqari, mobil o'yinlar o'quvchilarga o'z bilimlarini mustahkamlash, o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirish, o'zlarining xatolarini tahlil qilish va to'g'rilaishda yordam beradi.

Ta'limi mobil o'yinlarning afzalliklari quyidagilardir:

Interaktivlik – O'yinlar o'quvchilarni faollashtiradi va o'qish jarayoniga jalb qiladi. Interaktiv o'yinlar o'quvchilarning o'rganish jarayonida qatnashishini ta'minlaydi va ular bilan o'quv jarayonini o'zaro aloqada olib borish imkonini yaratadi.

Motivatsiya yaratish – Mobil o'yinlar o'quvchilarning o'rganish jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshiradi. O'yinlar orqali o'quvchilar yangi bilimlarni qiziqarli tarzda o'zlashtiradilar va o'z oldilariga maqsadlar qo'yishadi.

Yangi bilimlarni tez va samarali o'zlashtirish – O'yinlar o'quvchilarga yangi bilimlarni mustahkamlashda yordam beradi. Shuningdek, ular tilni o'rganish jarayonida xatolarni aniqlash va tuzatish imkoniyatiga ega bo'lisladi.

Stressni kamaytirish – O'yinlar o'quvchilarni ko'proq o'zlarini erkin his qilishga yordam beradi, bu esa o'qish jarayonida stressni kamaytirishga yordam beradi.

Ko'p funksionallik – Mobil o'yinlar o'quvchilarga turli mavzularda bilim olish imkonini beradi, shu jumladan, grammatika, leksika, talaffuz va boshqa til o'rganish sohalarida.

Ta'limiy mobil o'yinlarning o'quvchilarning ona tilini o'rganishdagi roli

Boshlang'ich sinf o'quvchilar uchun ona tili o'rganish jarayonida ta'limiy mobil o'yinlarning roli juda katta.

O'yinlar o'quvchilarning tilni o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshirishda muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Masalan, mobil o'yinlar yordamida o'quvchilar so'z boyligini kengaytirish, to'g'ri talaffuzni o'rganish va nutqni rivojlantirishga yordam beruvchi mashqlarni bajaradilar.

Shuningdek, mobil o'yinlar o'quvchilarga matnlarni o'qish va tushunish, matndagi asosiy g'oyani ajratib olish, nutqni aniq ifodalash, matnni tahlil qilish va ijodiy fikrlashni rivojlantirishda yordam beradi. O'yinlar orqali o'quvchilar grammatika qoidalarini mustahkamlash, sintaksisni o'rganish va yozma nutqni yaxshilash imkoniyatiga ega bo'ladilar.

O'yinlar o'quvchilarning eslab qolish qobiliyatini oshirishga ham yordam beradi. Matnlarni o'qish va eslab qolish jarayonida o'quvchilar mobil o'yinlarda o'rgangan materiallarni amalda qo'llashadi, bu esa ularning bilimlarini mustahkamlashga yordam beradi.

Mobil o'yinlardan samarali foydalanish metodlari

Ona tili darslarida ta’limiy mobil o’yinlardan samarali foydalanish uchun o’qituvchilar turli metodlarni qo’llashlari mumkin. Quyida ba’zi samarali metodlar keltirilgan:

Qiziqarli va mazmunli o’yinlar tanlash – O’qituvchi mobil o’yinlar tanlashda o’quvchilarning yoshiga va qiziqishlariga mos o’yinlarni tanlashi kerak. O’yinlar orqali o’quvchilarning ona tilidagi bilimlarini mustahkamlash mumkin.

O’yinlar orqali bilimlarni baholash – O’yinlar orqali o’quvchilarni o’z bilimlarini baholashga rag’batlantirish mumkin. O’yinlar natijasida o’quvchilar o’zlarining qanday rivojlanishlarini va bilim darajasini ko’rishlari mumkin.

Gruplar shaklida o’yinlar tashkil etish – O’yinlarni guruuhlar o’rtasida tashkil etish, o’quvchilarning bir-biriga yordam berishiga va jamoaviy ish ko’nikmalarini rivojlantirishga imkon yaratadi.

O’yinlar bilan darsni jonlantirish – Mobil o’yinlar darsni qiziqarli va dinamik qilish uchun ajoyib vosita bo’lib xizmat qiladi. O’qituvchi o’yinlarni darsning bir qismi sifatida tashkil etib, o’quvchilarning faolligini oshirishi mumkin.

Xulosa

Boshlang’ich sinf o’quvchilari uchun ona tili darslarida ta’limiy mobil o’yinlardan foydalanish – ta’lim jarayonini qiziqarli va samarali qilishda samarali vosita hisoblanadi. Mobil o’yinlar o’quvchilarning qiziqishini oshiradi, ularning nutqini rivojlantiradi, grammatika va leksikani mustahkamlashga yordam beradi. Shuningdek, o’yinlar o’quvchilarning diqqatini jamlash, o’z bilimlarini tekshirish va o’rganish jarayonini yanada samarali qilish imkoniyatini yaratadi. Mobil o’yinlar ta’lim jarayonida innovatsion yondashuv sifatida foydalanilishi kerak va bu o’quvchilarning o’rganish jarayoniga bo’lgan munosabatini ijobiy tomondan o’zgartirishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Akhmedova, N. (2020). Innovatsion ta'lim metodlari: Mobil o'yinlar va ularning ta'lim jarayonidagi roli. Toshkent: Xalq ta'limi nashriyoti.
2. G'ulomova, F. (2021). Boshlang'ich ta'limda interfaol metodlarning o'rni. Samarqand: Ta'lim nashriyoti.
3. Sodiqov, R. (2022). O'yin metodlari: Ta'limda mobil o'yinlar yordamida rivojlanish. Tashkent: Ta'lim olami.
4. Mirmatov, B. (2019). Mobil texnologiyalar va ta'lim. Toshkent: Ta'lim nashriyoti.